

Advies nr 06/2017 van 1 februari 2017

Betreft: adviesaanvraag m.b.t. een ontwerp van ministerieel besluit betreffende de vormvereisten voor het register van toelatingen, adviezen en meldingen bijgehouden door erkende onroerenderfgoedgemeenten (CO-A-2016-082)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, hierna "de Commissie";

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Administrateur-generaal van het Agentschap Onroerend Erfgoed, ontvangen op 09/12/2016;

Gelet op het verslag van de heer Jo BARET;

Brengt op 1 februari 2017 het volgend advies uit:

De Commissie vestigt er de aandacht op dat er recent nieuwe Europese regelgeving inzake de bescherming persoonsgegevens werd uitgevaardigd: de algemene Verordening betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en de Richtlijn voor Politie en Justitie. Deze teksten verschenen in het Europese Publicatieblad van 4 mei 2016¹.

De verordening, meestal GDPR (general data protection regulation) genaamd, is van kracht geworden twintig dagen na publicatie, nl. op 24 mei 2016 en wordt, twee jaar later, automatisch van toepassing: 25 mei 2018. De richtlijn voor politie en justitie moet via nationale wetgeving omgezet worden tegen uiterlijk 6 mei 2018.

Voor de Verordening betekent dit dat vanaf 24 mei 2016, en gedurende de termijn van twee jaar voor de tenuitvoerlegging, op de lidstaten enerzijds een positieve verplichting rust om alle nodige uitvoeringsbepalingen te nemen en anderzijds ook een negatieve verplichting, de zogenaamde "onthoudingsplicht". Laatstgenoemde plicht houdt in dat er geen nationale wetgeving mag worden uitgevaardigd die het door de Verordening beoogde resultaat ernstig in gevaar zou brengen. Ook voor de Richtlijn gelden gelijkaardige principes.

Het verdient dan ook aanbeveling om desgevallend nu reeds op deze teksten te anticiperen. En het is in de eerste plaats aan de adviesaanvrager(s) om hier rekening mee te houden in zijn (hun) voorstellen of ontwerpen. De Commissie heeft in onderhavig advies, in de mate van het mogelijke en onder voorbehoud van mogelijke bijkomende toekomstige standpunten, alvast gewaakt over de hoger geschetste negatieve verplichting.

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)

Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ:L:2016:119:TOC>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2016%3A119%3ATOC>

I. CONTEXT

1. Krachtens artikel 3.2.1. van het decreet van 12 juli 2013 *betreffende het onroerend erfgoed*², kan de Vlaamse Regering een gemeente erkennen als onroerenderfgoedgemeente op basis van erkenningsvoorwaarden vastgesteld door de eerstgenoemde. Artikel 3.2.1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 *betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013*³, somt de erkenningsvoorwaarden op. Om in aanmerking te komen voor erkenning moet een gemeente o.a. de toelatingen, de adviezen en de meldingen, afgeleverd in het kader van het *Onroerenderfgoeddecreet* en *Onroerenderfgoedbesluit*, bijhouden in een register dat digitaal raadpleegbaar is door het Agentschap Onroerend Erfgoed (hierna "het Agentschap"). In dit artikel wordt verder gespecificeerd dat de minister de nadere vormvereisten voor dit register kan bepalen.

2. Deze nadere vormvereisten worden gedetailleerd in de bijlage bij het ontwerp van ministerieel besluit *betreffende de vormvereisten voor het register van toelatingen, adviezen en meldingen bijgehouden door erkende onroerenderfgoedgemeenten*, (hierna "ontwerpbesluit") dat voor advies wordt voorgelegd⁴.

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

3. Uit het ontwerpbesluit blijkt dat tot de informatie die in het digitaal register moet worden geregistreerd, persoonsgegevens behoren die geautomatiseerd zullen kunnen worden geraadpleegd. De bepalingen van de WVP zijn er dus op van toepassing.

4. Om de proportionaliteit van de persoonsgegevens die in het digitaal register worden opgenomen te kunnen beoordelen, moet men een zicht hebben op de finaliteit van dit digitaal register. Deze wordt nergens in zoveel woorden vermeld. Er wordt enkel gesteld dat dit register raadpleegbaar moet zijn door het Agentschap.

5. Tot de taken⁵ van het Agentschap behoren o.a. de monitoring en evaluatie van het beleid, handhaving en toezicht op de toepassing van de regelgeving waaronder de bepalingen van het *Onroerenderfgoeddecreet*.

² Citeerwijze: *Onroerenderfgoeddecreet* van 12 juli 2013.

³ Citeerwijze: *Onroerenderfgoedbesluit* van 16 mei 2014.

⁴ Vraag is of de voorgestelde regeling bij ministerieel besluit kan worden vastgesteld dan wel dat dit bij een in ministerraad overlegd besluit van de Vlaamse Regering moet gebeuren.

⁵ Artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 *tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed*

6. Hieruit kan afgeleid worden dat dit register het Agentschap in staat stelt om op te volgen in welke mate het beleid op het terrein effect heeft maar ook te controleren of handelingen aan beschermde goederen, archeologische vooronderzoeken en opgravingen geschieden met inachtneming van de toepasselijke regelgevende bepalingen. Hieruit kan gededuceerd worden dat de doeleinden van het digitaal register erin bestaan om het Agentschap in staat te stellen zijn monitorings-, toezichts- en handhavingstaken efficiënt te verrichten.

7. In het licht van deze doeleinden zal per type registratie de proportionaliteit van de te registreren persoonsgegevens worden onderzocht. In de bijlage van het ontwerpbesluit wordt per type registratie opgelijst welke informatie moet worden geregistreerd.

A. Registratie van toelatingen

8. Artikel 6.4.4 *Onroerenerfgoeddecreet* bepaalt dat er geen handelingen aan beschermde goederen opgenomen in een lijst van de Vlaamse Regering of in het beschermingsbesluit waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning, verkavelingsvergunning of milieuvergunning nodig is, van start kunnen gaan zonder toelating van het Agentschap of van de erkende onroerenderfgoedgemeente (hierna "de erfgoedgemeente") waar het beschermde goed gelegen is. Van de gegevens die n.a.v. een toelating moeten worden geregistreerd, zijn de volgende gegevens, namelijk

- de geografische locatie: geeft het onderzoeksgebied aan (bakent een areaal af);
- de unieke identificatie van de beschermde objecten;

als persoonsgegevens te bestempelen. Ze laten immers in heel wat gevallen toe om een link te leggen met een identificeerbare fysieke persoon.

9. Rekening houdend met de doeleinden vermeld in randnummer 6 zijn deze gegevens niet disproportioneel (artikel 4, § 1, 3°, WVP). Met het oog op toezicht en controle moet het Agentschap precies weten over welk beschermd goed het gaat en welk areaal het voorwerp van de handeling uitmaakt.

B. Registratie van meldingen van vooronderzoek

10. Wanneer n.a.v. de aanvraag van een bouw- of verkavelingsvergunning een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem zal worden verricht, moet dit worden gemeld aan het Agentschap of aan de erfgoedgemeente (artikel 5.4.6. *Onroerenerfgoeddecreet*). In § 1, tweede lid van voormeld artikel wordt de informatie opgesomd die deze melding minstens moet bevatten, terwijl

het derde lid de Vlaamse Regering de mogelijkheid biedt om de op te nemen gegevens nader te omschrijven of uit te breiden. De decretale gegevens die alleszins moeten worden opgenomen zijn:

- de naam en het adres van de initiatiefnemer;
- het erkenningsnummer van de erkende archeoloog;
- de woonplaats of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog;
- de locatie van het archeologisch vooronderzoek met in voorkomend geval de kadastrale gegevens van de betrokken percelen;
- de aanleiding voor het archeologisch vooronderzoek;
- de voorgestelde uitvoeringswijze.

11. De eerste vier gegevens zijn persoonsgegevens. Hun herneming in het luik "*meldingen vooronderzoek*" van het ontwerpbesluit geeft, gelet op het decretale verplichting, geen aanleiding tot proportionaliteitsbezwaren.

12. Het ontwerpbesluit voegt daar nog een reeks andere gegevens aan toe, waarvan het volgende met een fysieke persoon in verband kan worden gebracht, namelijk voor documenten die in PDF/A2 formaat worden toegevoegd, de auteur van dit document in tekstformaat. Hierover ondervraagd, verduidelijkte de opsteller van het ontwerpbesluit: "*Met de auteur van het document wordt bedoeld wie het document waarvan sprake effectief heeft opgesteld. De documenten die worden ingediend zijn wetenschappelijke documenten. De vermelding van de auteurs heeft te maken met de wetenschappelijke auteursrechten die gelden op deze documenten*". Uit mondelinge toelichting bleek dat deze vermelding belangrijk is voor archeologen die in dienst zijn van erkende archeologische rechtspersonen. Indien dergelijke archeologen op een bepaald ogenblik in eigen naam een erkenning wensen te bekomen, zijn dergelijke documenten van belang met het oog op de staving van hun erkenningsaanvraag.

13. In het licht hiervan is de vermelding van de naam en de voornaam van de auteur niet overmatig.

C. Registreren van archeologienota's

14. Artikelen 5.4.8 en 5.4.12 *Onroerenerfgoeddecreet* voorzien dat na het afsluiten van een archeologisch vooronderzoek, al of niet met ingreep in de bodem, de gemachtigde archeoloog per beveiligde zending een archeologienota bezorgt aan het Agentschap of aan de erfgoedgemeente. Wanneer die archeologienota bekrachtigd wordt door hetzij het Agentschap, hetzij de erfgoedgemeente, geldt zij als toelating om de archeologische opgraving te verrichten (artikelen 5.4.9 en 5.4.13 *Onroerenerfgoeddecreet*).

15. N.a.v. de registratie van een archeologienota moeten voor een deel dezelfde gegevens ingevoerd worden als deze die n.a.v. de melding van een vooronderzoek moeten worden opgegeven, namelijk de naam en het adres van de initiatiefnemer, het erkenningsnummer van de erkende archeoloog, de woonplaats of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog, locatie en kadastrale gegevens.

16. Concreet betekent dit dat het Agentschap/de erfgoedgemeente gegevens opvraagt die ze reeds in haar bezit heeft. Dit gaat in tegen de geest van het decreet van 18 juli 2008 *betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer*, meer in het bijzonder artikel 3 (*only once* principe). Normaal zou deze informatie, wanneer men n.a.v. een afgerond vooronderzoek de daarop betrekking hebbende archeologienota wenst te registreren, reeds getoond moeten worden (met mogelijkheid tot wijzigen, bijvoorbeeld indien de initiatiefnemer ondertussen is gewijzigd – wat eerder uitzonderlijk is - of een andere erkende archeoloog wordt beroep gedaan). Los daarvan stellen deze gegevens naar proportionaliteit toe geen problemen.

17. Bijkomende persoonsgegevens die n.a.v. van de registratie van de archeologienota moeten worden verstrekt hebben betrekking op het archeologisch ensemble, dit is het geheel van archeologische artefacten (roerende voorwerpen) en onderzoeksdocumenten die afkomstig zijn van een archeologisch onderzoek. Het betreft meer in het bijzonder:

- de naam, de voornaam, het adres (op basis van CRAB⁶ id) en optioneel het e-mailadres van de zakelijkrechter⁷ of de gebruiker⁸
- de bewaarplaats van het archeologisch ensemble (op basis van CRAB id).

18. Krachtens artikel 5.2.1 *Onroerenerfgoeddecreet* zijn zakelijkrechthouders en de gebruikers van een archeologisch ensemble ertoe gehouden om een archeologisch ensemble als geheel in goede staat te bewaren en beschikbaar te houden voor wetenschappelijk onderzoek. In die optiek zijn de vermelding van de contactgegevens van deze personen evenals de vermelding van de bewaarplaats niet problematisch. Men moet weten wie men moet contacteren om het archeologisch ensemble te raadplegen, te controleren. Daartoe moet men eveneens weten waar het zich bevindt.

⁶ Centraal Referentieadressenbestand, afgekort CRAB, de authentieke geografische gegevensbron voor adressen op het grondgebied van het Vlaamse Gewest (artikel 3 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het Centraal Referentieadressenbestand).

⁷ Artikel 2.1. 47°, *Onroerenerfgoeddecreet*: zakelijkrechter : de eigenaar, blote eigenaar, erfpachthouder, opstalhouder of leasinggever.

⁸ Artikel 2.1. 27°, *Onroerenerfgoeddecreet*: gebruiker : de natuurlijke persoon of rechtspersoon die houder is van een zakelijk of persoonlijk recht, met uitsluiting van de eigenaar, blote eigenaar, erfpachthouder, opstalhouder of leasinggever.

19. Ook hier moete voor een aantal documenten die in PDF/A2 formaat worden toegevoegd, "de auteur van het document in tekstformaat" worden vermeld. Hiervoor kan verwezen worden naar wat hierover in de randnummers 12 en 13 werd vermeld.

D. Registratie van nota's

20. Artikel 5.4.16 *Onroerenerfgoeddecreet* schrijft voor dat na de beëindiging van een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem een nota wordt bezorgd aan het Agentschap of de erfgoedgemeente.

21. N.a.v. de registratie van die nota moeten dezelfde persoonsgegevens worden ingevoerd als deze die n.a.v. de registratie van een archeologienota moeten worden vermeld. De commentaar die de Commissie daarop formuleerde (zie randnummers 14 – 19) kan hier worden herhaald.

OM DEZE REDENEN, de Commissie

verleent gunstig advies voor zover rekening wordt gehouden met de opmerking geformuleerd in randnummer 16.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere